

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 119/03-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Juraja Horvátha a Jána Lubyho na neverejnom zasadnutí konanom 30. januára 2004 o sťažnosti Mgr. D. K., bytom K., zastúpeného advokátkou JUDr. M. Sz., K., ktorou namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96, takto

r o z h o d o l :

Základné právo Mgr. D. K. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96 porušené nebolo.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2002 doručená sťažnosť Mgr. D. K., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96.

Podľa sťažovateľa okresný súd porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že okresný súd „v čase od 4. 4. 2000 do 21. 2. 2002 vo veci nekonal vôbec a nepostupoval a nekonal efektívne ani v čase od 25. 3. 2002 dodnes, keďže v uvedených časových úsekoch navrhovateľ obdržal od odporcu iba list odporcu zo 4. 7. 2000 a uznesenie z 21. 2. 2002, ktoré navrhovateľ napadol odvolaním doručeným odporcovi 25. 3. 2002. (...) Pretože navrhovateľ od 23. 2. 2002 cca 7 mesiacov nepostupoval efektívne a predtým od 4. 7. 2000 taktiež podal navrhovateľ u odporcu vzhľadom na 7 rok trvajúci súdny spor opakovanú sťažnosť na konanie porušujúce jeho práva zaručené mu čl. 48/2 ÚSTAVY SR a čl. 6/1 DOHOVORU, pretože navrhovateľ sa ani za 7 rokov trvania sporu konečného rozhodnutia nedočkal“.

Sťažovateľ navrhuje vydať tento náález:

„Odporca vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 28/96 porušil právo navrhovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo navrhovateľa aby sa jeho vec prerokovala v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 DOHOVORU o LP a ZS.

Odporcovi sa v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96 prikazuje konať tak, aby vec navrhovateľa bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.

Navrhovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 150.000,- Sk, ktoré je odporca povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Uplatnenie finančného zadostučinenia navrhovateľ odôvodňuje tým, že už siedmy rok sa nachádza v stave právnej neistoty, „*nakoľko už v 5 roku sporu bol na v spore žalovaného vyhlásený konkurz, čo znížilo šance navrhovateľa na vysúdenie si nemajetkovej ujmy (...)*“.

Dňa 15. novembra bolo ústavnému súdu doručené podanie, v prílohe ktorého sťažovateľ zaslal odpoveď predsedu okresného súdu z 28. októbra 2002 na jeho sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96, v ktorej sa uvádza: „*Predmetná vec sa od 17. 9. 2002 nachádza na Krajskom súde v Prešove, preto som dôvodnosť Vašej sťažnosti nemohol prešetriť. O prešetrenie preto môžete požiadať Krajský súd v Prešove.*“

Prílohu ďalšieho podania doručeného ústavnému súdu sťažovateľom 1. apríla 2003 tvoril list Krajského súdu v Prešove sp. zn. Spr 10001/03 z 24. januára 2003, v ktorom jeho podpredseda oznamuje sťažovateľovi nasledovné: „*Predmetná vec napadla na Krajský súd v Prešove na odvolacie konanie dňa 9. 10. 2002 a je vedená pod sp. zn. 4 Co 571/02. Vo veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Stalo sa tak v dôsledku vysokej zaťaženia sudcov občianskoprávneho úseku Krajského súdu v Prešove, ktorá neumožňuje vo veciach rozhodnúť bezprostredne alebo v krátkej lehote po ich nápade na odvolacie konanie, a to v súvislosti s potrebou vybavovania vecí predchádzajúceho nápadu, ktorý je veľmi vysoký. Časové možnosti senátov a príslušných sudcov odvolacieho senátu sú priamoúmerné vo vzťahu k spomínanej zaťažnosti danej neúmerne vysokým nápadom vecí, čo v konečnom dôsledku znamená potrebu vyčkania poradia, v ktorom sú veci vybavované. K subjektívnym prietahom vo vybavovaní predmetnej veci nedošlo. Napriek tomu bude Vaše podanie dané do pozornosti vybavujúcemu sudcovi so žiadosťou o čo najrýchlejšie ukončenie veci v odvolacom konaní.*“

Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 13. októbra 2003 doplnila petit sťažnosti, v ktorom navrhuje priznať sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 8 800 Sk do troch dní od právoplatnosti nálezu.

II.

Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 119/03 z 8. júla 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa čl. 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne predložených vyjadrení účastníkov a obsahu dotknutého spisu.

Predmetom konania bolo namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 28/96 v právnej veci sťažovateľa proti žalovanému MEDES, spol. s r. o., Košice (ďalej len „MEDES“), o ochranu osobnosti.

Z dôvodov pretrvávajúcich a neodôvodnených priet'ahov v predmetnej veci na okresnom súde s'ťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96 porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikázal okresnému súdu pokračovať v konaní tak, aby jeho vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.

S'ťažovateľ z dôvodu, že sa nachádza v stave právnej neistoty a zníženia šance na vysúdenie si nemajetkovej ujmy, v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 150 000 Sk.

III.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci s'ťažovateľa:

Ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 11/00 z 28. júna 2000 nevyhovел podnetu s'ťažovateľa týkajúceho sa porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 28/96-233 z 21. februára 2002 nepriznal s'ťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, s'ťažovateľ prevzal uznesenie 13. marca 2002.

Proti predmetnému uzneseniu podal s'ťažovateľ odvolanie doručené okresnému súdu 25. marca 2002, v ktorom okrem iného uvádza „*listom zo dňa 4. 7. 2000 mi súd oznámil, že vzhľadom na účinky konkurzu na majetok žalovanej uznesením Kr. súdu v Košiciach sp. zn. 2 K 244/98 zo dňa 9. 6. 2000 je predmetné konanie prerušené*“.

Predmetná vec bola doručená Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaní 9. októbra 2002, je vedená pod sp. zn. 4 Co 571/02 a do podania sťažnosti ústavnému súdu nie je právoplatne skončená.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 K 244/98 z 9. júna 2000 bol vyhlásený konkurz na majetok MEDES (žalovaný v namietanom konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96).

Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 K 244/98-16 z 10. decembra 2002 bol zrušený konkurz na MEDES. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 30. januára 2003.

Podľa výpisu z obchodného registra okresného súdu na základe citovaného uznesenia Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 68 ods. 4 Obchodného zákonníka bol MEDES vymazaný z obchodného registra 10. novembra 2003.

IV.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom“.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu prieťahov v súdnom konaní, v ktorom vystupoval ako žalobca. Okresný súd do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu vo veci právoplatne nerozhodol.

Ústavný súd konštatuje, že v namietanom konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 28/96 je žalovaným MEDES, na majetok ktorého uznesením sp. zn. 2 K 244/98 z 9. júna 2000 bol Krajským súdom v Košiciach vyhlásený konkurz.

Podľa § 13 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) *„Účinky vyhlásenia konkurzu nastanú dňom vyvesenia uznesenia na úradnej tabuli súdu. Týmto dňom sa dlžník stáva úpadcom“*.

Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní *„súdne a iné konania podľa osobitného predpisu, ktoré sa začali pred vyhlásením konkurzu, sa prerušujú, ak sa týkajú majetku patriaceho do podstaty alebo ak sa týkajú nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené“*, a to bez ohľadu na to, či sa o tom dotknuté osoby a orgány dozvedeli alebo nie, či uznesenie je právoplatné alebo nie, okrem zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov v konaniach začatých od 1. augusta 2000, ktoré sa zrušujú až právoplatnosťou uznesenia o vyhlásení konkurzu.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že súdne konanie, v ktorom podľa sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušeniu práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je prerušené v dôsledku skutočnosti, že uznesením Krajského súdu v Košiciach z 9. júna 2000 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu MEDES, t. j. účastníka napadnutého konania pred okresným súdom v procesnom postavení žalovaného. Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní je sťažovateľom namietané konanie prerušené, podľa § 111 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona a z tohto dôvodu ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v zákone o konkurze a vyrovnaní, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty jeho účastníkov, a tým k naplneniu účelu označených práv. Sťažovateľ netvrdil ani neuviedol žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v danej veci neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania, resp. že prekážka prerušenia konania odpadla. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v danom prípade, sa neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 65/03, III. ÚS 42/02) a ako porušenie práv na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote. K uvedenému je potrebné dodať, že sťažovateľ svojou sťažnosťou nenamietal porušenie označených práv postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní po vyhlásení konkurzu, ktoré počas trvania konkurzu a za podmienok uvedených v zákone o konkurze a vyrovnaní vyvoláva uvedenú zákonnú prekážku namietaného postupu okresného súdu, resp. ktorého výsledkom môže byť ukončenie stavu právnej neistoty sťažovateľa v súvislosti s tými právami a povinnosťami, ktoré sú predmetom prerušeného konania pred okresným súdom.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa článku 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v čase pred prerušením konania v dôsledku vyhláseného konkurzu, ústavný súd jeho námietku preskúmať nemohol, pretože o jej opodstatnenosti už ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 11/00 z 28. júna 2000 tak, že návrhu sťažovateľa (podnet) nevyhovelo.

Pokiaľ sa prieťahy v čase pred uvedeným prerušením konania (v dôsledku vyhlásenia konkurzu) týkajú namietaného porušenia práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý nebol výslovne predmetom návrhu sťažovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 11/00 a ústavný súd o porušení tohto článku uvedeným nálezom teda nerozhodoval, ústavný súd ani tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti osobitne preskúmať nemohol. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru *„Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom ...“*. Medzi obsahom práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje relevantný významový rozdiel. Skutkové okolnosti, za ktorých bolo v náleze sp. zn. I. ÚS 11/00 z 28. júna 2000 zistené, že nedošlo k porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, potom znamenajú, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené nebolo. Z toho dôvodu už potom neprichádzalo do úvahy rozhodovať o primeranom finančnom zadosťučinení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2004